Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 1]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 29. Juli 1493

De tutelis

urn:nbn:de:bsz:31-319110

Visual Library

cōcubina per ſubſequēs matrimoniū nō legitimarenť
ſm Ricar. ut ſtatī dicaȝ. ¶ Quero ergo qualiter dȝ ītel
ligi ꝙ cōcubinat⁹ eſt legitimus coitus. do. Ricar. mal.
in quadā ſua diſputatiōe dicit ꝙ de iure antiquo ꝑme
uo oīs coitus ſeu cōiunctio erat legitima. ⁊ ſtatī cū qs
naſcebať erat legitimus: ut in auč. q. mo. na. effi. ſui. §.
lȝ. Supuenerunt poſtea leges que aliquas cōiūctiōes
approaberūt expſſe: ut mřimoniū. Et tūc filij ex eo na
ti dicūtur legitimi. Quedā eſt cōiunctio expſſe repro
bata: vt coit⁹ adulterin⁹ ⁊ īceſtuoſus ⁊ ſiles ⁊ tūc filij
nati nō dicūtur legiti nec filij nominanť: ⁊ tūc per ſub
ſequēs mřimoniū nō legitimātur: ut. l. paulus. š. ƀ ſta.
ho. ⁊ eẽ q fi. ſint legitimi. c. tanta. ⁊ C. de nup. l. ⁊ ſi ꝯ.
⁊ in auč. qui. mo. na. effi. ſui. §. pe. C. de natu. li. auč. lȝ.
Quedā eſt cōiunctio que a lege nō eſt approbata nec
improbata: vt coitus ꝯcubinarius iſti remanēt ī ꝑmo
iure naturali: ⁊ iō filij nati dicunť naturales ⁊ per ſub
ſequēs mřimoniū legitimanť: ut in multis legib⁹. C. ƀ
natu. li. ⁊ in auč. qui. mo. na. effi. ſui. §. pe. Et h̄ vult di
cere tex. ꝙ cōcubinat⁹ aſūpſit nomē per legē. ſcȝ nudū
nō ꝙ per legē talis coit⁹ ſit approbatus vel reproba
tus: ſȝ remanet in ꝑmo iure naturali. ⁊ ꝑ hoc determi
nat ipe talē. q. Clericus^a in minorib⁹ ordinib⁹ cōſtitu
tus retinuit cōcubinaȝ: ⁊ ex ea habuit filios. poſtea eaȝ
duxit in uxorē. an filij legitimenť. Et determinat ꝙ nō
qa coitus cōcubinarius in clericis eſt totaliter reproba
tus a lege: ut in auč. ƀ ſanc. epiſ. §. clericos. ⁊ in auč. ƀ
mona. §. ſi qs autē. ⁊ C. de epiſ. ⁊ cle. l. eū q probabi
lē: vñ nō poſſūt dici filij naturales: nec legitimātur per
ſubſequēs mřimoniū. ⁊ Jo. an. ponit iſtā. q. in mercuri
alibus ſuis ſup illa regula ſine culpa niſi ſubſit cā ⁊c̄.
Et facit mētionē de dicto Ricar. ⁊ determinat cōtrari
um. Primo ꝙ coitus cōcubinarius in clericis eſt tota
liter reprobat⁹ de iure canonico: ut eſt dictū. Sed ad
illud reſpōdet ꝙ uerū eſt ꝗtum ad penā ſpiritualē nō
ꝗtuȝ ad tēporalē. Scōo dicit ipſe nō eſt uerū ꝙ de iu
re naturali omnis coitus ſit licitus. imo ſtatiȝ cū deus
fecit maſculū ⁊ feminā fecit mřimoniū. ⁊ uoluit ꝙ vn⁹
inhereret vni. hoc etiā animalia faciūt. alš eēt incertitu
do totalis parentū. determinat ergo ꝙ legitimenť per
ſubſequēs mřimoniū. Mihi vř ꝙ iſta ratio non facit.
nam ꝓcedit ſm ius naturale primeuū in quo fuit gen⁹
humanū ante pactū ꝑmi parentis: qa ſm legeȝ natura
lem a deo dataȝ ſtatiȝ fuit matrimoniū. ſed poſt pactū
natura humana corrupta eſt. ⁊ ſm illud tēpus poſt na
turā humanaȝ corruptam dicūt iura ꝙ de iure natura
li oēs liberi ⁊ legitimi naſcebātur nec erat aliquis coi
tus reprobat⁹. Ad queſtionē ꝑncipalē dico ꝙ ſi cleri
cus nō eſt bňficiatus ſi alias retinebat cōcubinā ꝙ filij
tūc nati ꝑ ſubſequēs matrimoniū legitimanť: qa tunc
cuȝ eā retinebat ꝯcubinā: rebus ſic ſe hñtibus poterat
eſſe vxor. ⁊ ita loqtur determinatio Jo. an. ſed ſi cleri
cus erat bňficiatus ⁊ retinebat cōcubinā filij tunc nati
per ſubſequēs matrimoniū nō legitimanť: q cum nati
fuerūt rebus ſic ſe hñtibus nō poterat eſſe vxor. hic eſt
tex. in. l. ⁊ ſi cōtra. C. de nup. ubi filij nati ex ea que nō
potuit eſſe vxor per ſubſequēs matrimoniū non legiti
mātur. ¶ Ultio h̄. l. facit ad. q. quaȝ tangā de admi.
tu. l. ticiū ⁊ meuiū. §. vl. ſcȝ ꝙ inter duos fratres ſimul
cōmorātes ⁊ ponētes lucrū ī cōmuni ī dubio p̄ſumať
cōtracta ſocietas. ſicut inter virū ⁊ mulierē in dubio p̄
ſumiť ꝯctū mřimoniū qđ dic ut ibi dicam.

Ex. l. ſequēti.

¶ Filij nati ex cōcubina nō retenta in domo an legiti
mētur ꝑ ſequens matrimoniū.

c **Concubinā.** Quero qd ſi aliqs hȝ aliquam mulierem eẽ
domū ſuā vtrū iſta dicať cōcubina adeo ꝙ filij
nati ex ea dicūtur nati^b ex cōcubina. Tex. ꝙ ſic: qa cō
cubina fit ex ſolius animi deſtinatōe. gl. dicit ꝯriū. ſ. ꝙ
regrať habitatio ſimul. nō ē ergo icubina niſi ōcſimul
cohabitēt. Illud ēt tȝ By. ⁊ dicit ꝙ in cōcubinatu req
ritur īdubitatus affectus ſicuti in vxore cui⁹ affect⁹ pre
ſūptus induciť ꝑ cohabitationē: qđ multū no. hi ergo
filij qui habētur ex muliere nō retēta ſecū ī domo vľ ex
aliqua familia nō legitimātur ꝑ ſubſequēs mřimoniū.

¶ De tutelis. Rubrica.

¶ Rubricam iſtā continua: vt in glo. fi. ij ff.

Ex. l. ſequenti.

¶ Quid ē dicere ī diſtinctōe tutele vis ac ptās. Et an
tutor ſit anteꝗ̄ ſatiſdet uel iuētariū faciat. Et an pupil
lus īfra annū moriēs poſtꝗ̄ tutor q nō ſatiſdedit nec ī
uētariū fecit ſciuit hr̄ditatē pupillo delatā illā trāſmit
tat. Et quot mōis capiať vis. ⁊ qualr ſingula ꝟba diffi
nitiōis tutele cū miſterio appoſita fuerunt.

t **Tutela.**^c Primo pōit diffinitiōeȝ tutele. ſo pōit diffinitiōeȝ
tutoris. tertio pōit alluſionē ſeu ƀriuatio
nē hui⁹ vocabuli tutor. ſcōa ibi. tutores.
tertio ibi. ex qua re. ¶ Quero qd vult di
cere vis ac ptās. Glo. dicit. ī. violēta ptās: qa dať iuit⁹
⁊ inuito: vt iſti. e. ī ꝑn. ⁊ ꝑ h̄ differt a curatore q nō dať
īuito. dicit gl. iſta expoſitio nō plȝ: qa ſi ſūt duo ſubſtā
tia copulatiue poſita reſoluūtur: ut vnū ſit adiectiuuȝ
alteri⁹ qñ vnū de neceſſitate ineſt alteri: vt. l. i. š. ƀ pac.
ibi dū dicit placit⁹ ⁊ ꝯſenſus. ī. placitus ꝯſenſus: ſȝ vis
⁊ ptās vnū nō eſt alteri ƀ neceſſitate. ergo ⁊c̄. Prete
rea natura copule poſita īter ſubſtātiua ē augere: vt. l.
ea tñ adiectio. ĵ. de le. iij. ſȝ h̄ ſȝ hoc nō augeret imo re
ſtrigeret dicēdo violēta ptās qđ in volēte nō ſit qđ ē fal
ſū: qa reperio tutorē q dať demū volēs ut ē mř: ut. C.
qñ mu. off. tu. fun. po. l. ij. ⁊ auč. mři ⁊ auie. Itē mlti dā
tur tutores q h̄ affectāt: ut. ĵ. e. l. in eos. ⁊. ĵ. de excu. tu.
l. tria onera. hoc ēt pȝ in oīb⁹ tutorib⁹ q hñt excuſatio
nē: ⁊ eā nō ꝓponūt. ¶ Itē ſi hec expoſitio eēt ꝟa īferť
ꝙ ſi pupillus volēs petierit tutorē volēteȝ nō eē tutor
qa nō eēt violēta ptās: qđ ē falſū: qa pōt dari volēti in
uitus: ut. ĵ. l. ꝑx. ⁊. ĵ. de tu. ⁊ cu. da. ab his. l. illud ⁊ l. ſe.
vñ glo. iſti. e. circa ꝑn. expōit aliter. ſ. uis ad cogēdum
ptās ad īpandū. q. d. ī tutela ē ptās ad īperādū ⁊ vis
ad cogēdū. i. ad mādādū executiōi qđ impat: ut deno
tet ꝙ nō ē ptās ſola ſicuti eſt ī qbuſdā iudicib⁹ q hñt
cognitiōem ⁊ nō executiōeȝ: ut iudices delegati: ut. l. a
diuo pio. in ꝑn. ĵ. de re iu. facit qđ no. in. l. ꝓuatorū. C.
de iu. om. iu. ⁊ qdā q hñt exercitiū ſine cognitiōe: ut. l.
executorē de exce. rei iudi. ſȝ in tutore ē utrunqȝ: qa hȝ
uiȝ ⁊ ptāteȝ ⁊ iuriſditionē ⁊ exercitiū. ⁊ hoc uult dicere
uis ⁊ ptās. ⁊ ꝙ aliud ſit ptās aliud exercitiū ptātis ui
debiť in. l. iter tu. ĵ. de admi. tu. ſȝ iſtud ēt nō plȝ: qa tu
tor añ factū iuētariuȝ nō p̄t admiſtrare: ut. l. fi. C. arbi.
tu. ⁊. ĵ. de admi. tu. l. tutor q reptoriū. Itē tutor q nō
ſatiſdedit nō p̄t admiſtrare: ut. C. de tu. ⁊ cu. q nō ſatiſ
de. ꝑ totū. ⁊ iſti. de ſatiſda. tu. ꝑ totū. ⁊ ſic ſȝ iſtā expoſi
tiōeȝ ſeqreť ꝙ tutor nō ſit tutor añꝗ̄ poſſit admiſtrare
qa lȝ habeat ptāteȝ: nō tñ hȝ executiōeȝ. ⁊ ſic in eū ñ ca
dit diffinitio. ergo ñ eēt tutor: ut. ĵ. ꝑx. rñſo. h̄ aūt ē fal
ſū. nā tutor ē īcōtinēti teſtamētari⁹ adita hr̄ditate: ut
. ĵ. ti. i. l. ſi nemo. et. l. fi. ĵ. de excu. tu. legitim⁹ eni ſtatim
ē mortuo defūcto: qa ipa lex eū facit: ut. l. legitimos. ĵ.
de leg. tu. ſimilr̄ et datiu⁹ ē tutor ſtatī cū ē dat⁹: ut. ĵ. ƀ
tu. et cu. da. ab his ꝑ totū: qđ ēt apparet: qa tutor añ
ꝗ̄ facit iuētariū pōt q̄dā facere q̄ ſūt utilia pupillo et
alienare q̄ ſūt tpe pitura: ut. l. tutor q reptoriū. ī ꝑn. ĵ.
de admi. tu. et ꝓbať optie in. l. muto. §. i. ĵ. e. Eodem
mō pōt anteꝗ̄ ſatiſdet: ut. C. de ſatiſd. tu. l. fi. Ex qb⁹
cōcludo ꝙ tutor ē añꝗ̄ ſatiſdet: uel iuentarium faciat.
Et ꝑ hoc ꝯcludo ad qōneȝ de facto ꝙ ſi eſt hr̄ditas ƀ
lata pupillo et tutor ſcit et pupill⁹ īfra annū decedit ꝙ
ꝓpter ſciam tutoris q nō ſatiſdedit uel inuentariū nō
fecit: trāmittit pupillus ius deliberandi cū h̄ pupillo
ꝓſit et nil noceat: ut p̄ſe dicā. ĵ. de rebus du. l. q duos

a ¶ Clericus. no. q. ƀ clerico cōcubinario. ⁊ addō ꝙ clericus ī ſacris ꝯſtitut⁹ diciť ꝯmittere inceſtū ſȝ glo. ⁊ bal. ī. l. ij. C. de epi. ⁊ cl. ⁊ his ad de bal. ī. l. parētes. ƀ ī ius vocan. ⁊ bal. in. c. naturales. ſi de feu. fue. ꝯtrouer. q̄ſiuit an natuſ ex clerico in miōribus ꝯſtituto legitimeť ꝑ ſubſequens matrimoniū. Et ricar. malū. dixit ꝙ non qa eſt nat⁹ ex dānato coitu. l. paul. de ſta. homi. tu dic ꝯ̄ qa ibi ꝯtrahere matrimoniū ab initio erat in patris poteſtate. ⁊ iō legitimatō trahiť retro. ĵ e q fil. ſint leg. c. tāta. ⁊ ita tȝ io. an. Et bal. addō bar. ⁊ doc. in. l. et ſi cōtra. C. ƀ nup. ⁊ no. loquiť io. fab. inſtit. ƀ nup. §. aliquādo

b Concubinā. di
c cūť nati. vide q̄ no. bar. in. l. ſi vxor. in prin. ĵ. de adul. ⁊ ad de bal. ī auč. lȝ ꝑ illū tert. C. de natu. lib. ⁊ ibi not. quot reqrantur ad licituȝ cōcubinatuȝ ⁊ bal. in. l. eā quā. in. xxiiij. col. de fideicon.

¶ De tute. Rubrica.

c Tutela.
t an autē tutela cōprehendatur appellatione cōtractuū uel negociorū. uide q̄ dixi in. l. i. ad fin. poſt bal. C. ſi de momen. poſſ.

in pn. vnde iſta verba ſūt aliter exponenda. Pro cui⁹ declaratiōe ſcias ꝙ ꝟbuȝ uis. quādoqȝ ponitur ꝓ actu illato in alterū: ⁊ tūc idē eſt qḋ uiolentia: ut. ſ. qḋ me. ca. l. i. in pn. ⁊. ſ. i. l. extat ⁊. ī. ad. l. iul. de ui publi. ⁊ de ui pua. ⁊ de ui ⁊ ui ar. ⁊. ſ. ꝺ iuſti. ⁊ iu. l. ut uim. cū ſimilibus. Quādoqȝ ponit̄ uis. pro quādā potētia que eſt in pſona: ſiue in aīa: ſiue in corpore, ꝑut ipi pſone ineſt nō ꝑut in aliū traſfert̄ ⁊ tūc uis ⁊ ptās idem eſt: ut hic ⁊. ī. ꝓximo reſpōſo. ⁊ inſti. e. in pn. ⁊ ſic dico ꝙ iſta duo ꝟba pro eodē ponunt̄. Sed tunc inſtabis qn̄ duo ſubſtātiua ſic ſe habēt ad inuicē ꝙ unū ieſt alteri: tūc vnū reſoluit̄ in adiectiuū alterius ⁊ copula ſubducit̄: ut. ſ. de pactis. l. i. ibi placitus ⁊ cōſenſus exponit gl. i. placitus cōſenſus. vnde videt̄ ꝙ ſit ꝟa pma expoſitio glo. vis ⁊ ptās. i. violēta ptās. Reſpōdeo hec dictio vis. nō deſcēdit a ꝟbo violo uiolas. hoc eſt uiolēto uiolētas. tūc enī pōt loqui expoſitio glo. ſed deſcēdit a uireo uires ſ Hug. ⁊ pōt exponi uis ac ptās. i. virēs ptās. hoc eſt viridis ⁊ fructifera nō ſicca ⁊ inutilis. ¶ Sequitur in diffinitiōe in capite libero. dicit gl. per hoc remouet ſuū qui nō pōt habere tutorē: ut. ī. e. l. ſi arrogati. §. i. niſi in duob⁹ caſib⁹: ut hac. l. ⁊ in glo. h. iſta expoſitio nō placet. nā iſta ptās ꝑut refert̄ ad pſonaȝ ī quā exercet̄ illa pſona ponit̄ ī actō cāu: ut. l. ī eos. ī. e. ⁊. ſ. ꝺ offi. pſi. l. iij. ⁊ oēs. ll. que dicūt actionē dari in aliquē. ſḋ hic ponit̄ in ablatiuo: ut ſignificet illā pſonā in qua ē illa ptās ⁊ que eā hȝ nō in pſonā in quā exercet̄. dico ergo per hec ꝟba excludit ſuū qui nō pōt eē tutor: ut iſti. q da. tu. poſſ. in pn. filius aūt familias ē liber hō: lȝ nō ſit ſui iuris: vnde pōt dari tutor: ut ibi pȝ. ¶ Seqtur ī diffinitiōe ꝯſtituta. Glo. nec doc. nō exponūt iſtud ꝟbuȝ dic ergo ꝙ eſt qdā ptās que in ſe ſubſiſtit: lȝ nō ſit pſona ī qua cōſiſtat: ut iuriſditio. ⁊ iō vno iudice mortuo uel remoto alius dꝫ habere eandē iuriſditionē: ut. ſ. ꝺ iudi. l. ꝓponebat̄. lȝ tutela eſt qdā ptās q̄ nō eſt: niſi ꝑut eſt in capite libero cōſtituta. anteꝗ̄ ergo ſit tutor nō eſt tutela. ſed ſi ſemel deſinit ⁊ poſtea reaſſumat ipe vꝉ ali⁹ nō ē eadē tutela: ut. ī. ꝺ ſuſpec. tu. l. iij. §. queri pōt. ¶ Seqt̄ ad tuēdū ꝑ hoc dicit gl. remouet prēm qui ē ꝑꝑ alios effect⁹ pprie ptātis. ſ. ut pri ꝗrat̄ ex cā ꝓfectitia vꝉ aduētitia vſufruct⁹: qḋ ſatis plȝ. ¶ Seqtur ī diffinitiōe eū. h dictio nō exponit̄ a gl. uꝉ doc. ſȝ dico ꝙ h ponit̄ ut excludat curatorē q̄ n̄ dat̄ ad tuēdū eū. ſ. pſonā eius ꝑncipalr̄: ſȝ ad tuēda bona: ut. C. de nup. l. in copulādis. cū ſimili. vn̄ gl. ī. hui⁹. l. que dixit ꝙ iō fuit poſitū in diffinitiōe uis ut excluderet curatorē: n̄ dixit bn̄ nec fuit bona expoſitō ſua: ut dixi. ſed h dictio cum ad hoc ponit̄. ¶ Seqt̄ ī diffinitiōe qui ꝑꝑ etatā ſuā. hoc ponit̄ ad driam curatoris qui dat̄ furioſo ad tuēdū eū tā in pſona ꝗ̄ in rebus: ut. ī. de cur. fur. l. furioſo. ⁊. l. virū. ⁊. l. mulier. Sequit̄ ī diffinitiōe ſpōte ſe defendere. hoc ponit̄ ad driam cuiuſdā defēſiōis neceſſarie q̄ fit patiēdo quē venire in poſſeſſiōem ex pmo decreto: vt. l. ſȝ ⁊ hoc. §. ſi. ſ. de ꝓcu. qḋ pōt facere pupillus. Seqtur in diffinitiōe iure ciuili data ac ꝑmiſſa. per hoc ꝙ dicit iure ciuili. excludit glo. quādam tutelam. hoc eſt quādam defenſiōem permiſſaȝ de iuregentiuȝ de qua fit mentio in. l. ut vim. ſ. de iuſti. ⁊ iur. ꝙ dicitur data ac permiſſa. glo. exponit data a lege vel a iudice. permiſſa a teſtatore: uel data perſone. permiſſa ſecundario rebus. Uel tertio data a lege. permiſſa diſpoſitione iudicis vel teſtatoris. quaſi diceret hec poteſtas interdum datur a lege: ut. ī. de legi. tu. l. legitimos. ⁊ per totum tituluȝ. interduȝ permiſſiōe legis datur a teſtatore: ut. ī. ti. i. l. i. in prin. ⁊ per totuȝ titulū. interdū datur a iudice ſimilr̄ legis permiſſiōe: ut. ī. de tu. ⁊ cu. da. ab his. l. i. ⁊. ī. e. l. muto. §. tutoris datio. ⁊ ita exponit Ja. de are. quod placet.

a Ui hȝ q preualet accidentalis. An inſpiciat̄ natura uel accidens. Ad. de Bal. in. l. i. C. de viu. ⁊ adde no. ꝑ Cy. ⁊ Jmol. in. l. qui ſolidū. §. pmo ꝺ lega. ſcḋo.

Tutores. No. ꝙ ille eſt tutor in quē cadit diffinitio tutele. ſ. q hȝ eam vim ac poteſtatem ⁊c̄. ſimiliter ille eſt iudex qui habet iuriſditiōem iudicis. ille eſt pretor qui habet iuriſditioneȝ pretoris. ⁊ ille dicitur poteſtas qui habet iuriſditionē poteſtatis. ⁊ ſimi.

Ex. §. ſequēti.

¶ Ex diffinitione an ſumatur propria ſignificatio vocabuli.

Ex quare. No ꝙ tutor dicitur a tutela. ex quo habes ꝙ propria ſignificatio vocabuli ſumit̄ ex diffinitione: quia ille eſt tutor cui competit diffinitio tutele. ſimile. ī. de teſta. l. i. ¶ Secūdo no. ex ꝟſi. itaqȝ ꝙ ſignificatio proprij vocabuli ſumitur ex deriuatione ſeu alluſiōe. ſimile. ſ. ſi cer. peta. l. ij. §. appellata. ⁊ de ꝟbo ſig. l. tigurij. ſed quādo alluſio vocabuli ⁊ diffinitio diſcordarent preualeret diffinitio: ut dixi in. l. i. de teſt. ⁊ in repetitiōe. l. oēs populli. ſ. de iuſti. ⁊ iu. dū tractaui de interpretatiōe ſtatutoꝝ declaratiua ſeu expoſitiua ⁊c̄.

Ex. §. ſequēti.

¶ Tutor interponendo auctoritatē debet loqui. ⁊ an tutor effectus mutus uel ſurdus deſinat ipo iure eſſe tutor. Et an qui intelligit ad motum labiorum poſſit eſſe tutor.

Mutus. Mutus ⁊ ſurdus tutores dari nō poſſūt. hoc dicit. ¶ Oppo. ſ. de ꝓcur. l. mutus in ꝑnci. Sol. ꝓcu. poteſt eſſe ad negocia nō tutor: quia nō poteſt auctorare. Ex hoc no. ꝙ interponendo autoritatem reqritur ꝙ tutor loquat̄. ſi eniȝ nō requireretur mutus poſſet eſſe tutor. de hoc. ī. de auc̄. tu. l. iij. ⁊ hoc induco ad. q. quam tractaui in. l. gerit in ſi. ī. de aqui. here. vtruȝ ſi pupillus habitauit in domo defuncti tutore ſciēte iducatur aditio. ¶ Op. ad ſcōm ꝙ ſurdus poſſit eſſe tutor: vt. ī. de legi. tu. i. l. ſi. Solu. ibi nō erat per omnia ſurdus: lȝ male audiret. ¶ Oppo. ī. de cura. l. honores. §. i. So. ibi in muneribus patrimonialibus. hic in perſonalibus. ¶ Querit glo. an iſta vitia ſuperuenientia extinguant tutelā iam ſuſceptā. Reſpōdeo ꝙ ſic ⁊ bene. ¶ Querit̄ an iſti defectus faciunt ipm ipo iure nō eſſe tutoreȝ: an ſit opus excuſatione. Dic ut in glo. ꝙ ipo iure. Jteȝ quero qḋ de eo qui nullo modo audit: ſed videndo motum labiorum intelligit an poſſit eſſe tutor. Reſpōdeo ꝙ non ga tex. hic dicit audire dȝ hoc eſt ꝑ ſenſuȝ auditus ꝑcipere. ſȝ ille qui intelligit ad motū labiorū nō audit: ſȝ ex motu labiorū diiudicat. qḋ tu vis dicere qḋ nō ē audire ſimile. ī. de his que in teſta. delen. l. i. in pn. ſimilē. q. facio. ī. de ꝟb. obli. l. i. in pn.

n **Non eſt exigendum.** No. ꝙ n̄ eſt de neceſſitate ꝙ pupillus petat ſibi tutorē cū poſſit dari etiam abſenti: ut gl. dicit ⁊ bene. ſi tamē pupillus peteret ſibi tutorē nō eēt impedimētū vel ſi eēt pn̄s: ut. l. illud. ī. ꝺ tu. ⁊ cu. da. ab his. ¶ Scḋo no. ꝙ n̄ ē neceſſe ꝙ tutor habitet ī eadē domo cū pupillo vt h cū dic̄ vꝉ ad tutorē ꝓficiſcat̄ ſm̄ vnā expoſitioneȝ glo. Ponit ēt gl. aliā expoſitiōeȝ ꝙ nō ē neceſſe ꝙ pupill⁹ vadat ad iudiciū. ſ. tpe quo dat̄ tutor qḋ ēt placȝ.

Ex. l. ſequenti.

¶ Minori furioſo an ſubſtitui debeat pupillariter vꝉ exēplariter. Et an minori ꝓdigo ꝺbeat curator dari tā ꝗ̄ minori uꝉ ꝓdigo. Et an ſi det̄ tāꝗ̄ ꝓdigo. an valeat.

q **Ui habet.** Qn̄ cōcurrūt due cauſe vna naturalis alia accidētalis ꝑualet naturalis. h. d. Per hāc. l. determinat̄ ꝙ ſi aliqs ē pupillus ⁊ furioſus dȝ ſibi ſubſtitui pupillariter: ut pupillo n̄ exēplariter: vt furioſo. ⁊ h īfra pupillarē etatē. dixi ī. l. ex facto. ī. de vul. ⁊ pupil. ¶ Op. ſ. de iure do. l. cū pr̄. gl. n̄ ſoluit. dic qḋ qn̄qȝ cā naturalꝭ ⁊ accidētalꝭ ſūt iuicē repugnātes: tūc ꝑualet accidētal⁹ cū natura alteret̄: vt. l. i. §. beſtias. ſ. ꝺ poſt. qn̄ qȝ cā naturalꝭ ⁊ accidētalꝭ n̄ repugnāt: ſȝ repugnat effectus earū: vt h. nā pōt qs eē pupillus ⁊ furioſus: ſȝ n̄ habere tutorē: vt pupill⁹ ⁊ curatorē: vt furioſus ꝑualet

cã naturalis:ut hic patet. Qñqȝ cã naturalis ⁊
accidẽtalis poſſũt ſimul cõcurrere ⁊ etiã effect⁹
earũ ſe cõpatiũtur:⁊ tũc vna nõ ꝑualet alteri. ⁊
ita loqtur.d.l.cũ pater.⁊ ita vr̃ intelligere Dy.
¶ Quero minor.xxv.annis ẽ ꝓdigus an dabit̃
ei curator:ut ꝓdigo uł ut minori: h̃ ẽ tex.ᵃ ꝙ da
bit̃ ei curator:ut minori. h̃ fecit mihi dubiũ.naȝ
per datiõeȝ curatoris nõ eſt ſubuẽtũ ꝓdigalita
ti.nam ꝓdigus nõ obligat̃ naturalr̃:ut.l. is cui
bonis.ĩ.de v̾b.ob.ſed adult⁹ obligat̃ naturalr̃:
ut.l.i.ĩ.de noua.⁊.l. pupillũ.ĩ. de re iu. ⁊ qđ ibi
no.ꝓpter qđ dico ꝙ duplex ẽ act⁹.prim⁹ ꝑ queȝ
bõis ĩterdicit̃:ut.l.i.⁊.l. iul.ĩ.đ cu.fur.⁊ iſte act⁹
celebratur in minori ꝓdigo qđ poſt interdictũ
nõ obligat̃ etiã naturaliter.Secũdus actus ẽ da
tio curatoris ⁊ dabit̃ ei curator:tũc vt minori ñ
vt ꝓdigo:ut hic. ¶ Querit dy.qd ſi datus fue
rit curator tanꝗ̃ ꝓdigo cũ debuerit dari tanꝗ̃
minori:⁊ tũc diſtinguit ip̃e:aut fuit exp̃ſſus er
ror in ſentẽtia ⁊ nõ valet:aut nõ:⁊ valet:ut.l.ſi ꝑ
ſes ⁊.l.cũ ꝓlatis.ĩ.de re iu.ita dĩc ipſe dicã i.l.ſe
ſe egreſſe.ĩ.de tu.⁊ cu.da.ab his. h̃ dixi i.l.is cui
bonis.ĩ.de v̾b.ob. Ex.§.ſequenti.
¶ An curator datus pupillo ad litẽ detur inui
tus :ibi. Quero. Et an abſẽs:ibi. Quero quid.
Et an infanti poſſit dari tutor:ibi. Quero dicit̃.
Et qd de furioſo ⁊ ꝓdigo.⁊ an cõtractus eorũ
validet̃ iuramẽto:ibi. Quero qd. Et v̾. ſequẽti.
Et an pupillus poſſit citari viua uoce.

Si pupillus. Propter litẽ quaȝ
qs habiturus eſt cũ
tu.uel cu.datur curatorᵇ q nõ dat̃ niſi p̄ñti ⁊ pe
tẽti. Itẽ cogit̃ quis petere.h.d. ¶ Op.ꝙ pupil
lus nõ poſſet habere litẽ cũ tutore:vt.C.qui da.
tu.poſ.auc̃.minoris.So.glo.intelligit hic đ lite
in rei vẽdi.nõ aũt ſup actiõe ꝑſonali.⁊ ſic nõ eſt
debitor uel creditor tutor.⁊ ita intelligit Dy. q
format hãc oppoſitiõem.ſȝ certe.ꝓpter litẽ que
eſt ſup rei uẽdicatiõe qs nõ poteſt eſſe tutor: vt
dicta auc̃.minoris.⁊ ibi no. Aliter ergo ĩtellexit
glo. duȝ format cõtrariũ ſic ſm eundẽ Dy. tu
tor nõ põt cõueniri niſi finita tutela: ut.l.ij.C. đ
admi.tuto.⁊.l.ſi tutor i ff.de tu.⁊ ra.diſ.So.gl.
hic nõ cõuenitur rõne adminiſtratõis:ſed rei vẽ
dicatione que põt intẽtari etiam durãte tutela.
qualiter aũt durãte tutela poſſit cõueniri tutor:
vide plene glo.in.l.iij.C.de admi.tuto. ¶ Op.
⁊ videt̃ ꝙ iſte.§.ſibi cõtradicat. nã primo dicit
ꝙ talis curator nõ datur niſi volẽti.Secũdo di
cit̃ ꝙ cogit̃. Glo.reſpõdet ꝙ aut pupillus agit
⁊ nõ recipit talẽ curatorẽ niſi volẽs:ut in p̄n.aut
cõuenit̃ ⁊ cogit̃ recipere:ſȝ nõ hũc vel illũ.ſȝ erit
in electiõe ſua quẽ velit. Miror quõ iuriſcõſulti
fuerũt moti in ꝑſona pupilli loq.qd eniȝ poteſt
ip̃e puer deſcernere forte.vij.annorũ quẽ habe
re ſibi expediat.forte petat quẽcũqȝ tutor vult.
vnde forte equs fuiſſet dicere hoc eſſe i arbitrio
iudicis.vnde cõtra hãc iniqtateȝ hodie eſt ꝓui
ſuȝ:ut.ĩ.dicã. ¶ Quero an talis curator dabitur
inuitus uel valens. Ja.de are.dicit ꝙ volẽs al̃s
fruſtra diceret de p̄ñtia. Alij dicũt ꝙ inuitus.ar.
.ĩ.đ mu.⁊ ho.l.munerũ.§. defenſores.⁊.§.iudi
cãdi.⁊.§.vlti. ſed dico ꝙ volẽs cõſtituit̃ ut hic.
Sed ex cã poteſt cogi:ut dicim⁹ in curatore bo
nis dando:vt.l.ij.§.item queritur de cu. bono.
dan.⁊ de hoc per Cy.C.qui pe.tu.l.i. ¶ Que
ro quid ᵉ ſi datus eſt abſens:an valeat datio. Ui
detur ꝙ ſic.ff.de procura.l.i.⁊.ff.in prin.l.ij. In
contrarium ꝙ nõ:quia nõ eſt ſeruata forma que
hic ponitur.ergo nõ valet:ut.l.cum hi.§.ſi pre
tor.ff.de tranſac. Preterea vbi certo ⁊ limitato
tempore requiratur conſenſus non ſufficit rati
habitio ſequẽs: ut.l. obligari.§.tutor.ff.đ auct.
tuto.⁊.l.quid ergo in princi.ff. de his qui not.
infa.⁊ hoc no.⁊ tenet Ja.de are.Sis ergo cau
tus ꝙ in curatore ad lites ſemper ponaturᵈ ꝙ
preſens datur preſenti ⁊ petenti. ¶ Quero dici
tur hic ꝙ infantiᵉ non poteſt dari tutor.quid er
go faciet tutor. Jaco. de are. dicit ꝙ differtur
actio ⁊ conuentio.ſed neutri parti currit preſcri
ptio:vt.l.ij.§.in omnibus.ff.de iudi. Certe per
hoc male prouidetur tutori qui vellet ſuum.⁊ idõ
lex iſta recipit hodie in multis limitationem per
auc̃.minoris.C.qui da.tu. poſſ. nam aut tutor
erat petiturus aliquid a pupillo anteꝗ̃ tutelam
aſſumeret:⁊ non poteſt dari tutor:⁊ ſi dat̃ per
dit ius ſuum:ut dicta auc̃.minoris.⁊ ſic non eſt
neceſſe ꝙ detur pupillo curator propter litem
quaȝ ip̃e tutor iam perdidit.ſed ſi pendente tu
tela ſuperueniat ſibi ius contra pupillum: ⁊ tũc
non poteſt adminiſtrare ſine adiuncto ſibi cura
tore ſecundum formaȝ dicte auc̃.in qua adiun
ctione nõ requiritur ꝙ pupillus ſibi petat. ⁊ ſic
cum illo curatore ſibi adiuncto poteſt agere . ſi
cut ſi ab initio fuiſſent plures tutores:ut.ĩ.ti.i.l.
ſi plures . ⁊ hoc ibi no.in glo.ſed ſi lis eſſet mo
uenda a pupillo contra tutorem.tunc ſi ius ſu
peruenit pupillo pendente tutela eſt ideȝ quod
ſupra dixi.Sin auteȝ ius competebat pupillo an
te:tunc ille tutor non debet accedere ad tutelaȝ
nec admiſſus fuiſſet ſi hoc expreſſiſſet. ſi ergo ta
cuit tanꝗ̃ fraudem committens in tacendo:po
terit remoueri:ut.l.i eos.ĩ.eo.ſi quis autem vel
let petere eum remoueri haberet neceſſe recur
rere ad remedium huius.§. ¶ Quero quid in
furioſo ⁊ prodigo. Reſpon. Jac. de are. ꝙ iſti
accipiunt curatores ignoranter ſicut pupilli tu
tores:quia conſentire non poſſunt:ut.l. furioſi.
de regu.iur.⁊.l.ij.§.voluntate.ff. ſolu. matri. et
eſt textus expreſſus ex qui.cau. in poſſeſſ. eatur
.l. fulcinius .§. adeo. ¶ Quero vtrum contra
ctus furioſi uel prodigi validetur iuramento.
De furioſo certum eſt ꝙ non : quia non habet
intellectum. De prodigo Ja.de are.dicit idem
quod plene examinoᶠ in.l.is cui bonis.ĩ.de ver
bo.obli. ¶ Quero an pupillus poſſit citari viua
voce ad petitionẽ tutoris. Et videt̃ ꝙ ſic:ut h̃ i
.§.ibi ſiue agat ſiue conueniatur. Et ſic videtur
ꝙ ip̃e iam erat citatus.facit.ĩ.de admi.tuto .l.i.
.§.ſufficit.pro hoc quia pupillus qui non habet
tutorem patitur immiſſionem ex primo decreto
ut.l.apud iul.ex qui.cau.in poſſ.ea. In contrari
um ꝙ non habet legitimam perſonam ſtandi in
iudicio:vt.l.i.C.qui legi.perſo.ergo citatio que
eſt fundamentum iudicij :ut inſti.de pe. teme.
li.§.fi.⁊.ff.de in ius vo.l.i.non cadit in pupillo.
Reſpondeo in extraneo litigante cum pupillo
fateor ꝙ poſſit citari pupillus per iura ſupra al
lega.⁊ licet pupillus citetur intelligitur ꝙ ve
niat cum tutore.ſed quando tutor litigat cuȝ pu
pillo ſecundum tempora huius.l.tutius erat ci
tari pupillum vt veniret ad petendum curatorẽ
cum tutor intendat litigare cum eo.⁊ vide ad h̃
per Cy.in.l.i.C.qui pe.tu.

Quolibet. Quidam habent litte
ram ſic quolibet loco ⁊
tempore habent curatorem ⁊c̃. Alij habent in
littera quolibet loco ⁊ tempore ⁊ habent cura
tionem:⁊ tunc implicat non ſoluȝ tutorem imo
⁊ curatorem poſſe dari quolibet loco ⁊ tempo
re. Ideȝ probatur.ĩ.de tu.⁊ cu.da.ab his.l. nec
mãdãte.§.dari.⁊ de fer.l.ij. Et ad iſtud qđ ſub

a ¶ Hic ẽ tex. Adde bar.in .l.ſi cur. habens.C.de i i te.reſti. mi.

b ¶.§.ſi pupillus. datur curator. hic ergo habes ꝙ pupillo datur curator ad iudicia. ⁊ vtrũ dari poſſit ad negocia habes textũ no. in .l.i.§. ſi ꝓcurator. de eo qui pro tu. ⁊ vide in ti.C. in qui. cau. tut. haben.⁊ ibi gl. ⁊ bar.in.l.curator.ĩ.đ tu. ⁊ cur.da. ab his.⁊ no. caſum in quo curator dat̃ inuito. adde bal.i.l. tutor .C.de neg. geſt.

c ¶ Quero quid. no. tñ caſum ꝙ curator nõ datur abſenti. Et uide in.l. illud.ĩ.de tuto.⁊ cur. da. ab his.

d ¶ Semper ponatur. Vide Ja.đ are. ⁊ Bal. in.l. curatoris.alias tutoris. C.de nego. geſ.⁊ que ibi ſcripſi.

e ¶ Quero dicitur. infanti poſſit dari curator ad lites uel quod ſit remediuȝ creditorum: vid late bal. in.c.i.đ mil. vaſal.q con. eſt.poſt not. per bal. in.l. hoc aũt.⁊ in .l.fulcini⁹.§. a deo qui. ex cau. in poſſ. ea.⁊ duȝ hic dicitur ꝙ nõ datur curator ad lites niſi petenti i telligo tamẽ i caſu illo qñ tutor agit cõtra pupilluȝ alias datur i uito ſm formã.l.i. q pe. tut.⁊ ibi gl. ⁊ doc.⁊ vide hic in glo. ⁊ per Spec.in ti.de cura.§. ut aũt. circa prin.⁊ Bal. no.i.l.ne qc cꝗ̃.§. ubi decretũ.de of. procõ.⁊ omnino Bal.in .l.ſi quis iſti tuatur .§. fi. đ here.inſti. ⁊ ange. in.l. mutuus.§. is q põt .ff.đ ꝓ cur.⁊ an impuberi poſſit dari curator ad lites quaſ habiturus ẽ principaliter cum alio q̃ȝ cum tutore.vide bar. in.l. curator .ff.đ tu.⁊ cu. da.ab his ⁊ qđ ibi ſcripſi ⁊ de iſta.materia uiđ io. an. in addi. ſpe. in ti. de reo ad ſi.⁊ ꝑ Jo. fabri. in .§.itẽ inuiti. inſti.de cur. ⁊ ꝑ ang.i. d. l.i.C.qui pe. tuto.

f ¶ Examino. adde bal. in .l.ij.C.de reſci. vendi. ⁊ q̃ ſolent notari i.l.is cui bõis đ v̾.ob. ADDE bal. melius examinãtẽ cõſi. .cxxviij.i.volu.⁊ ibi qd ſi iurauit cũ cõſenſu curatoris q curator nõ tñ iurauerat gerere negocia legaliter ꝑut ius ⁊ iudex ei ꝑcẽperat ⁊ ibi ⁊ qd ſi erit ꝓdigus ⁊ adultus.⁊ an valeãt cõtract⁹ ꝓdigi uel furioſi facti cũ auctoritate curatoris dati tanꝗ̃ adulti.viđ pe. de anch. cõſilio .cccxv.

audiſ de tutore op. nã cum deſ cũ cãe cognitione: ut iſti. de auc. tu. in fi. ergo nõ põt dari a ꝓcedente iudice: ut. l. a ꝓcedẽte. C. de dila. So. itellige hic qñ datur ſine inqſitiõe. ⁊ ita loquuntur cõtraria. quãdo ergo daſ tutor nõ eẽt neceſſe ꝙ aliqs citeſ[a]. qõ qualiter itelligatur. dicaȝ[b]. ĩ. ð tu. ⁊ cu. da. ab his. l. tutor ſi fuerit petitus.

Ex. §. ſequenti.

¶ Procurator ꝯſtitutus ad cãm ſimpliciter: an videatur datus ad pñtes ⁊ futuras.

Si pupillus. Curator ad litẽ ſimpliciter datus intelligiſ datus ad oẽs lites quas pupillus hȝ cũ tutore cum quo litigare intẽdit. h. d. ¶ Facit ad. q. vtrũ procurator datus ad cãm ſimpliciter videatur datus ad oẽs cãs pſentes ⁊ futuras. Et videtur ad pñtes tãtuȝ. Glo. tangit in. l. oĩm. ß. de procur. ⁊ in. l. dãni. §. ſi is qui vicinas de dã. infec. ⁊ ibi dixi. Et Spec. de procura. §. ratione quoqȝ forme. ⁊. §. i.

Ex. l. ſequẽti.

¶ Procurator ſimplr datus intelligitur ſolum datus quo ad res ⁊ perſonas deſcriptas in iſtrumẽto. ⁊ an pupillus poſſit ꝓuocare ad diuiſiõeȝ.

q **Uod dicitur.** No. pmo ex pñc. l. ꝙ ꝓcurator ſimpliciter datus quo ad res debet intelligi ſtricte datus quo ad perſõas nominatas in inſtrumẽto ꝓcur. niſi aliud exprimaſ. Et ideo ſi reperitur inſtrumẽtuȝ ĩ quo aliquis fecit ſeiuȝ ꝓcuratoreȝ ſuũ contra ticiũ in tali cauſa ⁊ generalr in oĩ alia intelligitur ſcȝ cõtra ticiũ vt hic. Eſt ergo neceſſe ꝙ in ꝓcuratione exꝑmatur ⁊ generaliter cõtra quãcũqȝ pſonam: ut ex iſto tex. colligitur. ¶ No. etiam ex hoc principio ꝙ pupillus poteſt prouocare ad diuiſiõem: quod intelligo ex cauſa. als ſecus: ut. l. ſi pupillorum. ĩ pñ. ĩ. de re. eorum. ⁊ ibi dicã per doc. C. de ſa. ſã. eccle. l. iubemus. circa pñ. In eo quod dicit predia diuidere ⁊c̃. ¶ Ultimo no. ꝙ ꝓcurator datus ſimpliciter intelligitur datus ad agendũ vel defendẽdum ut hic. pro quo facit: quia defẽdere tenetur: ut. l. ſeruũ quoqȝ. §. ait pretor. ß. ð ꝓcura. Glo. oppo. de. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſũ. ĩ. de aqui. heredi. ⁊ non ſoluit. dic ꝙ id eſt ſpeciale: ut ibi dixi.

Poſſunt. Oppo. quãdo ſunt plures tutores non eſt neceſſe ꝯuenire ad hũc curatorẽ: ut. ĩ. ti. i. l. ſi pl'es. So. pp h̃ forte glo. itelligit hic pluriũ ſcilicȝ pupilloꝝ: qa unus erat curator pluriũ pupilloꝝ. pt ẽt itelligi pluriũ. ſ. tutoruȝ: qñ pl'es tutores vnius pupilli erant habituri eãdem cauſaȝ cum pupillo. alias nõ eſſet neceſſe ꝯuenire ad hũc curatoẽ. ¶ Op. glo. de. l. iã tamẽ. §. pe. ĩ. iudi. ſol. Solue ut ĩ gl.

Ex. l. ſequẽti.

¶ An per datiõem unius curatoris alius videatur remoueri. Et an plures curatores ad litem poſſint dari.

c **Um ſemel.** In eadem cauſa dato vno curatore nõ poteſt dari alius. Item dat[9] in vna cauſa non poteſt dari in alia. hoc dicit. ¶ Oppo. ß. de procur. l. pluribus. ⁊. l. ſi quis cũ procu. §. ſi. Dicit glo. ſo. ut ibi. nam poſt lit. conteſt. non poteſt dari alius: niſi pmo remoto ante lit. conteſt. eoiƥo ꝙ datur alius videſ remoueri primus. ¶ Sed cõtra hoc oppo. nunqd per dationem vnius curatoris videtur remoueri ali[9]: ut. l. uen. §. i. ĩ. de tuto. ⁊ cura. da. ab his. Reſpõdeo uerũ eſt in curatore generali ut ibi. nõ tamẽ exiſtente uno poteſt dari alius: niſi cauſa cognita: vt. l. curatori. C. qui da. tu. poſſ. ſȝ curator ad litem remoueſ per conſtitutionẽ alterius curatoris: ſicut dicitur in procuratore ne in plures aduerſarios deſtinguatur qui cuȝ uno cõtraxit: ut. l. ne ĩ plures de exerci. ⁊. d. l. ſi quis cum procu. in fi. ⁊ no. per Guil. ¶ Oppo. de ſequẽti reſpõſo ⁊ ſi. ibi per ſcõm mãdatum nõ tollitur primũ. Solu. glo. hoc ideo: quia circa diuerſa. ¶ No. ad illud quod diciſ. ſȝ faciendo aliũ procuratorem remouetur primus: intelligitur ſi circa ideȝ ſit. ⁊ vide iſtam glo. Ex predictis apparet ſoluta qõ. an plures curatores ad litẽ poſſint dari ſimul. Iſte caſus non eſt h̃ in tex. ſed dic aut danſ ſimul: nec adijcitur in ſolidum ⁊ non ualet ſi opponatur ne quis in plures aduerſarios deſtringatur: ut. l. iam tamẽ. §. pe. iudi. ſol. ⁊. l. ne in plures. de exerci. ⁊ quod no. ß. l. proxi. in princi. aut adijcitur inſolidum: ⁊ tũc ualet ſicuti in plurib[9] ꝓcuratorib[9]. ß. de ꝓcur. l. plurib[9]. cũ eis taleſ curatores aſſimilẽtur: ut dictũ eſt. ſȝ ſi detur vnus deinde alius habet locũ quod ſupra dixi.

m **Uto.** Muto põt dari tutor q ei poterit auctorari. h. d.

¶ No. ꝙ ex parte eius cui preſtatur auctoritas nõ eſt neceſſe ꝙ loquatur: ut hic: ſed ex parte preſtantis ſic. ut. l. i. in fi. ß. eo.

Ex. l. ſequẽti.

¶ Quãdo tutor poſſit dari ſub cõditione. ⁊ qd importet ſi in litteris pape dicaſ ꝓuideas tali de beneficio ſi eum idoneum reperieris.

Sub cõditione. A iudice nõ põt dari tutor ſub cõditiõe[c] ⁊ exꝓſſio eius qõ tacite ieſt diſpoſitiõem cõditionalẽ nõ inducit. h. d. ¶ Op. ꝙ poſſit dari ſub ꝯditiõe: ut. ĩ. e. l. furioſus. So. nõ põt dari ſub cõditiõe exꝓſſa: ut hic: ſed quãdo ſub cõditõe tacita ſic ut in cõtrario: ⁊ in alijs caſib[9] qui hic ponunſ in glo. que ſatis placet ꝙ̃ tũ ad alios caſus. ſed ꝙ̃tuȝ ad. l. furioſus. dic vt ibi dicã. ¶ Op. ß. de ꝓcur. l. iij. So. dicit gl. aliud in ꝓcur. ⁊ ẽ rõ. dicit Dy. fauor pupilli: ne dũ cõditionis exĩtia expectaſ bona pupilli negligãtur ⁊ pereãt. ¶ Oppo. ⁊ videſ ꝙ poſſit dari ſub cõditiõe ſicut ſnĩa: vt. l. i. §. biduũ. ĩ. quando appel. ſit. Sol. hec. l. ultra ꝓcedit annullãdo. ibi vltra ꝓcedit cõfirmãdo. Circa qõ quidã haberẽt diſtinctiõem Dy. quã iƥe ponit in ca. qui cõtra ius. extra de re. iu. li. vj. ⁊ der doc. in. l. nõ dubiũ. C. de le. ¶ Op. ꝙ tutor poſſit dari ſub ꝯditiõe ut. ĩ. ti. i. l. tutor dat[9]. ⁊ iſti. q da. tu. poſ. §. ad certum. So. glo. verũ eſt a teſtatore: ut in ꝯrĳs nõ a iudice: ut hic. Sȝ que eſt ratio: qdaȝ dicũt: quia actus iudiciari[9] nõ dȝ depẽdere de futuro: ut. l. nõ quẽadmodũ de iudi. qõ nõ plȝ: ut in ꝑalle. l. i. §. i. ⁊. §. biduũ. Alĳ dicũt ꝙ eſt act[9] legitimus ſed Pe. dicit[9] rõ eſt qa factũ teſtatoris in eo ꝙ deficit põt ſuppleri per iudicẽ. ſȝ factũ iudicis ñ dȝ ſuppleri niſi p iudicẽ. iõ iniungiſ ſibi ꝙ pure ⁊ pfecte det: vt hic no. Cy. C. de teſta. tu. ſup rubrica. ¶ Op. dictio ſi. facit cõditiõem: vt. l. q ꝓmiſit. ß. de cõdi. inde. ⁊. l. ſi ticiũ. ĩ. quãdo di. le. ce. So. fallit hic rõ quia adijciſ ei quod tacite inerat de neceſſitate: ut. l. iij. ĩ. ð le. i. ¶ Ultio no. ꝙ tutor anteꝙ̃ ſatiſdet eſt tutor: ſed ſoluȝ adminiſtratio differſ. dixi. ß. e. l. i. in pñ. ⁊ per hũc tex. dicit do. Jo. an. ꝙ ſi in litteris apoſtolicis apponatur prouideas tali de beneficio ſi eum idoneum reperieris. ꝙ talia verba faciunt potius admonitionem ꝙ̃ conditionem:[e] vt extra de offi. dele. c. i. in clemen.

a¶ Quolibet citetur. vide no. per bar. i. l. legeſ. i pñ. de leg. tuto.
b¶ Dicaȝ. ĩ. Quid quando datur curator ꝓdigo vide ange. ⁊ imol. in. l. is cui bonis. de verb. obli. q dicũt ꝙ requiritur citatio ipius ꝓdigi uel furioſi cũ tracteſ ð auferenda eis adminiſtratione. pro hoc facit ꝙ voluit bar. in. l. legitimos. ĩ. e. limitari tamẽ põt. ß. dicta cõcluſio Ange. in. l. is cui bonis ꝑalle. ſm qõ limitat bal. ibidẽ ⁊ poſt eum ibi pet. de ancha. ſȝ de bal. mẽtionẽ ſi faciat videlicet illud eſſe uerum: niſi notoriũ eſſet illũ eſſe ꝓdigũ: qa tũc nõ reqritur aliqua citatio qõ tñ ñ eſt ſine dubio qȝ pẽdet ab illo dubio paſſu an i notorijs reqratur citatio. ⁊ magis cõmunis concluſio ẽ ꝙ ſic de quo per glo. in. c. ad noſtrã. de iureiur. ⁊ per archi. in. c. i. ð elec. in. vi. ꝑ doc. i ca. euidentia. ð accuſa. ⁊ ibi io. ð imo. firmat clare eſſe neceſſariã citationẽ ⁊ abbatẽ in ca. cum ſit roma. de appel. diẽ ꝙ aut ẽ tale notoriũ ex quo cõſtabat nullã eſſe defenſiõem tũc nõ reqritur. aut ecõtra: ⁊ tũc ſecus. ⁊ de h̃ articulo plene no. per anto. de but. in. c. ueſtra. de coha. cleri. ⁊ muli. ADDE qualiter contra minores poſſit ꝑueniri ad primũ ⁊ ſecũdũ decretum ⁊ an miſſus in poſſeſſionem bonoruȝ minorum ꝑ cã partim uera partim falſa faciat fruct[9] ſuos. vide abb. conſilio. xliij. ij. lib. ⁊ Ro. conſilio. cccclxvii.

c¶ Uto. §. m ſub ꝯditio. ſub cõditiõe. Adde tñ qõ adminiſtratio tutoris põt dari ſub ꝯditione: ut in. l. in alia. §. pater de condi. ⁊ demon.
d¶ Pe. diẽ vide gl. bar. ⁊ doc. in. l. i. C. de teſ. tu.
e¶ Quã cõditionẽ. ð quo vide no. per bar. in. l. ſi in diem. ð ꝯdi. inde. ⁊ in. l. ñ dubiũ. in. v. iuxta hoc q̃ro. C. de leg. ⁊ in. l. neqȝ natales. C. de proba.

Ex.§.ſequenti.
¶An tutele datio ſit iuriſditiõis uł mixti ĩperij.

Tutores. Is põt dare tutorem cui ſpecialiter permittitur.h.d.uel aliter tutele datio eſt mixti imperij.h.d. ſm glo. ¶Quero expoſitionẽ illorum uerboꝝ. Glo.exponit ꝙ nõ eſt meri imperij tãtuz.nec iuriſditiõis tm̃.ſʒ mixti imperij olim ⁊ hodie cõpetit iure magiſtratus. Sed Ja.de are.dicit ꝙ nõ eſt imperij.hoc eſt ꝙ nõ competit alicui eoipſo ꝙ hʒ imperium:nec eſt iuriſditiõis.hoc eſt non competit alicui eoipſo ꝙ habet iuriſditiõem.ſed ita demũ ſi hoc ſpecialiter lex concedit:ut.l.i.de tu.⁊ cu.da.ab his.in glo.mag.in pri.⁊ probatur quia preſides in prouincia habent merũ imperium:ut.l.illicitas.§.qui vniuerſas.ff̃.de offi. pſi. ⁊ tamẽ.l.iulia attilia.ſpecialiter cõcedit eis dare tutorẽ:ut inſti.de attili.tu.§.i.quod fuiſſet ſuperfluũ ſi habuiſſent eoipſo ꝙ habẽt imperiuz. Itẽ ſi eſſet iuriſditõis iam priuatus non poſſet dare tutorez in teſtamento:quod.l.permittit ei. ergo competit cui permittit lex uel ſenatuſcõſultũ vel princeps.⁊ ſic facit pro comitibus qui ex priuilegio habẽt iſtam dignitatem cõſtituendi uel creandi tutores ⁊ faciendi iudices ordinarios qui hoc facere poſſunt:ut dicit Ja.de are. Fateor ꝙ tutele datio prout cõpetit priuato nõ eſt iuriſditiõis in genere ⁊ reponiť in ſpecie mixti imperij ut hic in glo.qđ patet:quia officio iudicis nobili expeditur:ut dixi i.l.ĩperiuz.ff̃.de iu.om. iudi.

Si cuius. [a]Ei cuius ſtatus ẽ dubi[9] nõ pt dari tutor:ſʒ dabiť curator.hoc dicit. ¶No.bonis capitui ⁊ abſentis dari curatorem[b] cũ quo poterit litigare:ut.ff̃. ex qui.cau.ma.l.ab hoſtibuſ.in pn.⁊ ex qui.cau. in poſ.ea.l.poſſeſſiõem.§.ſi. Ex.l.ſequẽti.

¶An pater pñs ⁊ tacẽs cum filius datur tutor uideatur cõſentire. Et an adire hereditatem videatur qui alij gerenti cõſẽtit.

s **Si filius.** Si pater cõſentit filio tutori dato teneť inſolidũ.⁊ admonitio pro cõſenſu nõ habetur.h.d. ¶Quero quid ſi pater eſt preſens ⁊ tacens:an uidetur cõſentire. Glo. hic ꝙ ſic. Dy. reprehẽdit eã:quia glo.meli[9] dicit in.l.ij.ad municip.vnđ dicit ꝙ ẽ quoddã munus publicuz auctoritate ⁊ vtilitate:⁊ tũc preſentia patris ſiñ cõtraditiõe habeť pro cõſenſu[c]: ut.l.ij.ĩ.ad munici.quoddã eſt munus publicũ auctoritate ſʒ nõ vtilitate ut tutela.tũc ſi pater expreſſe cõſentit teneť ut hic:ſecus ſi taceat.⁊ hoc veruz ſi tutela ẽ datiua.ſi vero eſt teſtamẽtaria:tũc etiã ſi expreſſe ꝯſẽſerit nõ teneť niſi de peculio:ut.l.luci[9]tici[9] gaium.ĩ.de admi.tu.rõnem ibi dicaz.de quo ꝑ doc.in.l.i.C.qđ cũ eo.dixi in.l.ſi cũ dotez.§.trãſgrediamur.ff̃.ſo.ma.de hoc qualiter conſenſus patris eũ obliget. ¶Ultio no.[d]mirabilẽ.l.ad ꝓbãduz aditiõem hereditatis:nam ille adit hereditatẽ qui eam agnoſcit:ut.l.gerit.ĩ.de acq. heredi.agnoſcere aũt vř ſiue qs gerit ꝑ ſe ſiue alij gerenti cõſentiat:ſiue aliquid ex hereditate acquirat:ut hic dicit tex.ſiue dixerit hereditatẽ ad ſe ꝑtinere ut dicit tex.hic.de quo dixi plene in.d.l. gerit.de acqui.here.

p **Patronus.** Patrono imputatur negligentia ⁊ fraus in bonis liberti ſicut in bonis extranei.hoc dicit. Ex.l.ſequẽti.

¶An remoueri poſſit qui omiſſit vnaz rẽ ponere in inuentario. Et an qui accepit peccuiam ut eẽt tutor poſſit cõueniri cõditiõe ob turpẽ cãm.

i **Neos.** Fraus in aſſumẽdo tutelã vel in male adminiſtrando ex̃ ordinẽ puniť.h.d. ¶Not. iſtos cãus:⁊ ſpãliter vltimos ꝙ qui in inuẽtario omittit ponere bona pupilli puniť extra ordinẽ ⁊ poterit remoueri. Itẽ ſi alienat bona pupilli q̃ nõ debuerũt alienari. ¶Quero ſm glo.quid ſi aliquis accepit pecuniã vt eẽt tutor. Rñdet gl. ꝙ tutor erit:ſed pecunia repeteť per cõditionẽ ob turpẽ cauſã:qa officiũ tutoris dʒ eẽ gratuitũ Idẽ no.in.l.i.ff̃.mãda. Ueritas eſt iſta ꝙ tutori põt cõſtitui ſalariũ a iudice:vt.l.a iudice.§.ſi.de admin.tu. Itẽ ⁊ cõtutoribus ex cã:vt.l.i.§.ſi pupillus.ĩ.de tut.⁊ rationi.diſtra.

e **Etiam municeps.** Hic eſt duplex littera.vna affirmatiua ſm quã dicit ꝙ municipes pñt dari tutores municipij hoc eſt ciues ciui.⁊ ſic inuit:ſecus ſi non eſſet ciuis. ¶Ad qđ.op.C.de excu.tu.l.in teſtõ ⁊.ĩ.ti.i.l.q̃ro.Sol.nõ municeps nõ põt dari tutor a iudice:vt hic:qa in eũ nõ extendiť iuriſditio dantis:ſʒ in teſtõ põt dari nõ municeps:vt ĩ ꝯrijs.ratio qa tũc nõ dať vigore iuriſditõiſ:ſʒ auctoritate.l.q̃ ſuã auctoritatẽ extẽdit vbiqʒ.niſi ille datus excuſeť:vt dictis.ll.⁊ iſta ſo.eſt vera.lʒ glo.aliter ſentiat in.l.nõ ſolũ.§.q teſtõ.ĩ.đ excu. tu.qđ tangit Cy.C.vbi pe.tu.l.i.Sed iuxta hoc q̃ro qñ teſtõr dat nõ ciuem in tutorem qs iudex decernet ſibi adminiſtrationẽ. Dicã in.l.legitimos.in prin.ĩ.de legi.tu. Alia lr̃a eſt hic negatiua ſm quã dicit ꝙ nõ municeps põt dari municipi tutor. ¶Contra hoc op.de tu.⁊ cu.da.ab his.l.i.So.nõ municeps ĩtellige hoc ẽ qui non habitat ĩ municipio ſed extra.ſubeſt tamẽ iuriſditiõi vel ſʒ gl. Jac.de are.⁊ Pe.nõ municeps .i.qui nõ ſubit munera ex aliquo priuilegio. ſub eſt tamẽ ałs iuriſditiõi.

f **Furioſus.** Opo.ff̃.e.l.muto.§.ſub cõditiõe. So.ibi datus fuit a iudice:hic a teſtatore.hec ẽ bona.vel dic hic in ꝯditiõe tacita:ibi in expſſa.qđ nõ placet q̃tum ad caſum huius.l. nã conditio tacita que ineſt ex voluntate diſponẽtis que poterat nõ ineſſe ita ſuſpendit:et eiuſdem effect[9] eſt cui[9] ⁊ expſſa:vt dixi in.l.iij.ĩ.de le.i.ꝓbať i.l.miles.§.ꝓ parte.đ le.ij.ſʒ hic iudex dãdo tutorẽ aliquẽ cõpotẽ mẽtis põt dare tutelã pure.in caſib[9] aũt in qb[9] iudex nõ põt ꝓuidere admittiť tacita:vt.d.§.ſub ꝯditõe. Et aduerte diligẽter:qa oẽs iſti caſus loquũť in ꝯditiõe tacita ĩ q̃ tutela finiť:nõ ĩ ea ĩ q̃ tutela ſuſpẽdiť.

q **Quesitũ.** Tutores dati ĩ locum abſẽtis durãt ẽt illo defuncto.h.d. ¶Op.ꝙ in locũ abſẽtis đtur curator:vt inſti.đ cur.§.itẽ q.So.expone tutoris.i.curatoris.vel ꝓprie:q̃libet practica ẽ bona:vel ꝙ deť tutor vel curator.declarabo.ĩ.l.ꝓxi. ¶Op.ff̃.eo.l.muto.§.ſi.So.vt in glo.

Ex.l.ſequẽti.

¶Tutor dat[9] coadiutor tutori quãto tpre duret.⁊ an coadiutor dat[9] epõ mortuo epõ adminiſtratio remaneat penes ipſum.

s **Solet.** Curator vł coadiutor dať tutori ꝑ iudicẽ ex cã vel ꝑ ipſum tutorẽ cuz decreto iudicis.h.d. ¶Quero iſte curator datus quanto tpe durat. glo.dicit ꝙ finitur eius officiuz finita neceſſitate.qđ dic:vt.C.de ꝓc.l.neqʒ:⁊ eo modo finitur officiuz actoris ſicut tutoris in cui[9] locũ datur. In ꝯrium videtur.ff̃.l.ꝓxi.⁊.ĩ.đ tu.⁊ cu.da.ab

a¶.§.Ei cui[9] adde ad iſtũ tex.gl.⁊ bal. in.l.i.C.đ cura.fur.
b¶Dari curatorẽ. No. ar.ꝙ ſi debitor ſit multũ a longiquo poſſũ petere curatorẽ dari bonis ſuis ſm pe.dy.⁊ Ray.⁊ no.i .l.ab hoſtib[9] ĩ pn.ff̃.ex q. cau. ma.⁊ bal.hic ĩ addi.ſpe.in ti.đ cur.⁊ no.bar to.in.l.cum pe.de inin.⁊ bal.no.in.l. coheredibuſ .C.fa.her.in ṽ.qd ſi volo diuidere cuz abſente. bal. in.l.ignorare.in ſi.C.đ reſti.mi.⁊ in .l.pen.C.de bo.auc.iudi. poſ.bar.in.l. ſi finita.§.iulianus.in.x. col.đ dã.infec.nõ tñ ſeꝑ procedit ut no.bar.in .l.q liberis .§.hec ṽba đ vul.⁊ pup. ADDE videnduz bal. ad ſupradcã bene declarãtẽ cõſi.xxxv. ⁊ ſequẽti primo vol.⁊ ibi quid ſi fuit datus curator abſẽti forenſi:⁊ deinde cõparens petat illũ reuocari ⁊ parſ negetː⁊ forẽſis petat articulũ hũc cõpromitti vigore ſtatuti ꝙ cãe iter forenſẽ ⁊ ciuez debeãt compromitti an audiatur vide in dciſ du obus cõſilijſ ubi declarat dicta dy.al. le.ĩ apoſtilla.
c Si filiuſ pro cõſenſu.ſʒ bar.in.l.que dotis.in vlt. col.ſo.ma.videtur tenere contrarium eius quod ħ dicit ⁊ ibi Jmol.
d¶Ultio no. adde Bal. ĩ .l.potuit.de iure đlibe.

a Olet. s locum ipediti vide Bal. ſ. .l.proxi.

his.l.curatorē.Sol.quādoqꝫ tutor eſt abſēſ ⁊ in locū abſētis eſt datus tutor:⁊ tūc iſte tutor ē pn cipaliter ⁊ p ſe.⁊ iō etiā primo mortuo durat tu tor:ut.l.pxi.Qñqꝫ pupillo daſ curator ⁊ hic ē aduertēdū:quia ſi tutor eſt pñs ⁊ non ipeditur curator dari nō pōt:ut.l.curatorē.j.de tu.⁊ cu. da.ab his.ſed ſi eēt abſēs vel pñs ⁊ ipeditus:tūc pōt ſibi dari curator ⁊ modus dādi eſt duplex: qa uel dabit eū iudex:ut in pn.l.vel dabit eū tu tor cū decreto iudicis:ut in ſcōo rñſo. Idem pbatur in.l.neqꝫ.C.de pcur.in glo.q̄ pōit vtrāqꝫ practicā.⁊ inſti.de cu.§.fi. Et iſti⁹ officiū finiſ fi nita neceſſitate uel etiā finita tutela:qa nō datur principalr pp ſe:ſed ad ſupplēdū defectū alteri us.ita itelligiſ hic.⁊ hoc pbaſ hic in tex.dū dicit magis adminiſtrator rerū q̄ cur.intelligiſ.qñqꝫ datur curator impuberi nullū tutorē habēti ⁊ ſic nō daſ ut ſuppleat defectū alteri⁹ tutoris deter minati.⁊ tūc durat cura toto tēpore pupillaris etatis:ut.d.l.curatorē.j.de tut.⁊ cu.da.ab his. ⁋ No.etiā ꝙ qñqꝫ in locū ipediti[a] pt dari cura tor ſiue coadiutor ut hic ſiue actor:ut.C.de act. ſiue cu.dā.l.i.cuius actoris materiā plene exami naui in.l.actor.j.rem ra.ha. ⁋ Ultio hec lex ⁊ p̄ cedens inducūtur ad.q. Cuidā epo pter īfir mitatē fuit datus coadiutor. mortuo epo q̄riſ utrū adminiſtratio deuoluaſ ad capi.uel an reſide at penes coadiutorē:⁊ vř ꝙ penes coadiutorē ut.l.q̄ſtū.ſ.e. In cōtrarium uidetur hec.l.⁊ qō .ſ.dixi.⁊ hoc eſt uerū etiā propter aliā rōnem: qa ubi ſuperuenit adminiſtrator legitimus ceſſat datiuus:ut.l.ſi tutor.§.i.de tu.⁊ ra.diſtr.ſꝫ capi tulum eſt adminiſtrator legitimus ceſſante epo ergo ceſſat adminiſtratio datiua conceſſa coad iutori.⁊ de iſto coadiutore epi habes extra de clerico egro.capitulo primo.lib.ſexto.

s I arrogati.

Si pupill⁹ trāſit in alterius poteſtatē vel perdit ciuitatem tutela finitur. Item ſi tutor remoueaſ vel cōditio extitu ra extiterit.h.d.in eo dicit ꝙ pupillus fuit āpor tatus intellige[b] ꝙ erat doli capax.

b I arrogati. intellige. vide Bal.in .l. claruꝫ.C. de auc. pſt.

s I quis.

Si tutor eſt apud hoſtes ſine mutatione ſtatus non finitur tutela. Op.ꝙ trāſfuga mutat ſtatū.Sol.vt in glo. ⁋ Opo.ſ.e.l.muto .§.fi.Sol.vt in glo.

Ex.l.ſequenti.

⁋ An tutela trāſeat ad heredes.⁊ an prelatura ⁊ cōmiſſaria ſimiliter trāſeant.⁊ an legitima tute la trāſeat ad liberos.

t Utela.

Tutela eſt officiū virile ⁊ nō tranſit ad heredes .h.d. Not.tutelā non tranſire ad here des[c] Idem in qualibet prelatura:⁊ cōmiſſaria: vt dicit glo.not.de hoc extra de teſta.c.ſi.li.vi. ⁊ .l.alimenta.in prin.de ali.⁊ ci.le.in gl. per Dy. ⁊ Ja.de bel.in aūt.de eccle.ti.§.ſi quis edificiū in fi.vltime oppoſitiōis. ⁋ Nota etiaꝫ[d] iſtā equi parationem tutele cōmiſſarie.ſimile facit glo.in .l.vxori.§.i.ī.de ſal. ⁋ No.ꝙ ad liberos tranſe unt tutele legitime qō intellige non ꝙ iſta tutela que eſt in patre trāſeat ad filios:quia illa eſt fini ta morte:ſed qa filius tāq̄ legitimus proximior cōſanguineus incipit eē tutor pupillo.

c Utela ad heredes no.ꝙ vbi agitur de cōmiſſione officij in dubio itelligitur perſonaliſ.adde .l. eius.j.ō cura.furi.⁊ de hoc no.imo. in .l. qꝫ tale ſolu.ma.poſt bal.ibi qō facit ad not.p bal.in.l.pen. .ſ. de ſer.⁊ ibi dixi.

d ⁋ No.etiaꝫ imol.allegat iſtā glo. pro ſing.i.l.ſi qs a filio.§.ſi qſ plures.j.de lega.i. eq̄parādo fideicōmiſſariū tutori:ut i hac glo.adde gl. ſimiliter eq̄parātem tutelā ⁊ cōmiſſariā i.l.vxo.

n Emine.

Hodie ſec⁹: ut i aūt. matri ⁊ auie.C. quando mulier offici.tu.fun.po.dicā.j.ti.i. .l.ſi quis ſub cōditione.

⁋ De teſtamentaria tutela. Rubrica.

⁋ Dictum eſt ſupra de tutelis in genere. ſequi tur uidere de tutelis in ſpecie.ueruꝫ qa teſtamē taria tutela precedit alias.ideo premittit de te ſtamentaria tutela ⁊c̄.

Ex.l.ſequenti.

⁋ An naturalib⁹.⁊ an ſpurijs debeat dare tuto rem pater. Et an rupto teſtamento ex cā prete ritiōis tutele datio firma remaneat. ⁊ an auc̄.ex cauſa.habeat locū in preteritiōe paterna ⁊ ī pre teritiōe poſthumi poſt teſtamentuꝫ ⁊ poſthumi qui per.l.uelleia.ſuccedit in locum primi ōfūcti.

l Ege.

Parentes poſſūt dare tutores in teſtamento liberis natis ⁊ naſcituris qui ī alterius poteſtatem recaſuri non ſūt hoc dicit. ⁋ Quero utrū filijs naturalibus poſſit dari tutor. Rñdet glo.ꝙ nō niſi cōfirmetur:ut.l.ſi.C.de confir.tuto. ⁋ Quero[e] an etiam ſpurio poſſit dari tutor in teſtamento. Glo.ꝙ nō quia nō debet nomiari filius.⁊ nota hanc glo. ⁋ Quero dicitur hic ſi liberi ſunt rupturi teſtamentuꝫ ex cauſa preteritiōis nō valet datio tutele.an hoc ſit correctum per aūt. ex cauſa. Glo.dicit ꝙ ſic.quod nota. Nota ex hac glo.ꝙ aūt.ex cauſat.habe locum in preteritione paterna.de quo dicam in.l.filio preterito .j. de iniuſ.rup.⁊ irri.teſt. ⁋ No.ex hac glo.ꝙ etiam aūt.ex cauſa.habet locū in preteritione poſthumi.uidiſtis in.l.ſi quis teſtamento.j.de leg.ij.dixi plene in aūt.ex cauſa.⁊ dicam in.l.filio.de li.⁊ poſthumi ubi meli⁹ occurret. ⁋ Tertio nota ꝙ aūt.ex cauſa.habet locū nō ſolum in preteritiōe poſthumi hoc eſt poſt mortem ſeu teſtamētum nati:ſed etiam in preteritōe eius qui per.l.velleiam ſuccedit in locum primi defuncti ⁊ reperit ſe preteritum.

t Eſtamento.

Teſtamēto vidētur dati qui ſunt dati in codicillis teſtamento cōfirmatis. Opp.ꝙ ſemp codicilli videantur teſtamento confirmati:ut inſti.de codicil.§.nō tātum.dicit glo.hoc eſt veruꝫ hodie qō intellige ſi teſtamentum eſt factū aliter.ſecus[f] ſi non. Circa quod vide Cy.in.l.ij.C.eo.facit quod no.i.l. ſepe.§.idem cum dicitur.j.de v̄bo.ſig. ⁋ Op. ad ſecūdū dictū ⁊ vř ꝙ ñ reqraſ ō iure factū:ut .j.ō ꝯdi.iſti l.multū.§.ſi. Gl.nō ſoluit.tu dic ꝙ ibi in cōditionibus que ſunt facti.preterea ⁊ ibi poſtea valet de iure. Ex.l.ſequēti.

⁋ De dictiōe tanq̄.⁊ an mater poſſit dare tuto rem filio.⁊ quid de auia.

p Ater.

Pater dat tutorem filio īſtituto ⁊ exheredato mater inſtituto tātum.⁊ tūc cum inquiſitione cōfirmabitur.hoc dicit. ⁋ Oppo.diciſ hic ꝙ in rem potius q̄ in pſonaꝫ videtur dari.contra.j.e.l.quia.ubi videſ dari perſone potius q̄ rebus. Dicit gl.ꝙ dictio q̄.eſt no.impropriet atis:quia uere datur perſone. ⁋ Op.j.de le.ij.l. peto.§.mater.So.nō poteſt dari a matre ut ibi tamen cōfirmabitur cuꝫ inquiſitiōe:ut hic.⁊ C. .e.l.iiij.⁊ iſta inquiſitio quādo filius inſtituitur erit modica.alias eēt magna:ut uidebitis.j.ti.i. .l.ij.⁊.iij. ⁋ Quero quid in auia. Reſpōdeo idē qō ī matre:ut no.C.e.l.i.lꝫ Spe.videſ aliud dicere in ti.de tutore.§.i.v̄.qd ſi auia.opi.glo. pbatur per.l.ij.§.ſi mater.j.ad tertul.ubi lex q̄ loqtur in matre ꝙ cogatur petere tutorē filio habet locū in auia:ut.ſ.e.l.filius aūt.

Cum a patre.

Tutor dat⁹ a p̄re nō legitimo cōfir

ri.§.i.de ſal. quā allegat imo.in.l.cuꝫ pater.§.here ditatē.ō leg. .ij.ubi etiam vide an tutela finiaſ per deportationem ⁊ ipſam hic tenebat Bar.⁊ an executor cogatur inuit⁹ officium ſuſcipere. uide bar. in.l.iiij. .C. ſi pen. ap.morſ iterue.⁊ ad gl.h adde bal. i.l. .i.C.ſi qs rē mi.

⁋ De teſtamentaria tutela. Rubr.

e Ege. q ro.an ſi lio naturaluel ſpurio poſſit dari tutor in teſtamento. vide no.i.l. naturalis.j.ti. .i. ſed an habeat tutoreꝫ legitimū: vide bal. in .l. minor.C.qñ mu.tu.of.ſū. poteſt.

f Eſtamē to aliter ſec⁹ ⁊ ſic ſentit Bar. hic ꝙ tutor ī codicill.dat⁹ nō ſit tutor teſtamētari⁹ vide tamen bal.i.l.iij.C. eodem.